

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 2018 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie określania stawek wynagrodzenia biegłych, taryf zryczałtowanych oraz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu karnym

Na podstawie art. 618f § 5 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. 2018 r. poz. 1987) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie określania stawek wynagrodzenia biegłych, taryf zryczałtowanych oraz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu karnym (Dz.U. z 2017 r. poz. 2049 oraz 2018 r. poz. 1308) wprowadza się następujące zmiany:

1) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Stawka wynagrodzenia biegłych powołanych przez sąd lub organ postępowania przygotowawczego za każdą rozpoczętą godzinę pracy, zwana dalej „stawką”, wynosi – w zależności od stopnia złożoności problemu będącego przedmiotem opinii, nakładu pracy oraz warunków, w jakich opracowano opinię – od 1,28% do 1,81% kwoty bazowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, której wysokość określa ustawa budżetowa, zwanej dalej „kwotą bazową.”;

2) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. W razie złożonego charakteru problemu będącego przedmiotem opinii stawka może być podwyższona do 50%, jeżeli biegły ma dyplom ukończenia studiów wyższych lub dyplom mistrzowski.”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Zmiana rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie określenia stawek wynagrodzenia biegłych, taryf zryczałtowanych oraz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu karnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2049 z późn. zm.) dostosuje przepisy rozporządzenia do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 czerwca 2018 r. sygn. SK 4/17, zgodnie z którym niezgodne z Konstytucją jest brzmienie § 2 i 4 rozporządzenia.

1) Zmiana § 2 polega na dodaniu do czynników wpływających na wysokość godzinowej stawki wynagrodzenia biegłych powołanych przez sąd lub organ postępowania przygotowawczego „nakładu pracy”. Po zmianach stawka ta będzie zależała więc od stopnia złożoności problemu będącego przedmiotem opinii, warunków w jakich opracowano opinię, a także nakładu pracy. W ten sposób, zostanie zlikwidowana niezgodność tego przepisu z Konstytucją. Zgodnie bowiem z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 czerwca 2018 r. sygn. SK 4/17 przepis § 2 rozporządzenia jest „niezgodny z art. 64 ust. 2 w związku z art. 92 ust. 1 zdanie pierwsze Konstytucji, ponieważ nie uwzględnia on wszystkich przesłanek, o których mowa w art. 618f § 2, 3 i 5 k.p.k., gdyż całkowicie pomija nakład pracy biegłego przy ustalaniu wysokości wynagrodzenia za jego pracę, mimo iż przesłankę tę statuuje wprost ustawa”.

2) Zmiana § 4 również wynika z ww. wyroku Trybunału Konstytucyjnego, jednak jest dalej idąca niż bezpośrednie skutki wyroku. Zmiana w projekcie polega na uzależnieniu możliwości podwyższenia stawki wynagrodzenia biegłego w razie złożonego charakteru problemu będącego przedmiotem opinii jedynie od tego, czy biegły ma dyplom ukończenia studiów wyższych lub dyplom mistrzowski. Z przepisu wykreśla się zaś człon „pełni funkcję biegłego sądowego nie krócej niż jedną kadencję lub funkcję rzeczoznawcy przez okres co najmniej pięciu lat”. W wyroku wskazano, że jego skutkiem jest utrata mocy obowiązującej § 4 w części obejmującej zwrot: „funkcję biegłego sądowego nie krócej niż jedną kadencję lub” oraz, że przepis ten pozostaje w obrocie prawnym, ale bez sformułowania uznanego za niekonstytucyjne. Przepis ten ma więc obecnie następujące brzmienie:

„§ 4. W razie złożonego charakteru problemu będącego przedmiotem opinii stawka może być podwyższona do 50%, jeżeli biegły ma dyplom ukończenia studiów wyższych lub dyplom mistrzowski oraz pełni funkcję rzeczoznawcy przez okres co najmniej pięciu lat. ”

W uzasadnieniu wyroku Trybunał wskazał, że „istota zarzutu skarżącego sprowadza się w tym przypadku do wskazania dyskryminacji biegłych ad hoc przez normodawcę. Możliwość podwyższenia wysokości wynagrodzenia biegłego, (...) została bowiem w rozporządzeniu z 2013 r. uzależniona od tego, czy biegły spełnia łącznie dwie przesłanki: ma dyplom ukończenia studiów wyższych lub dyplom mistrzowski oraz pełni funkcję biegłego sądowego nie krócej niż jedną kadencję. Tymczasem ustawa w ogóle nie wskazuje jako czynników determinujących tych przesłanek, przez co rozporządzenia pomija w zakresie swojej regulacji biegłych ad hoc”.

Należy jednak zauważyć, że przepis § 4 w brzmieniu obowiązującym od dnia ogłoszenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego, pozwala na podwyższenie wynagrodzenia jedynie rzeczoznawcom, wydaje się więc, że inni biegli wciąż są dyskryminowani. Ponieważ takie ograniczenie należy uznać za nieuzasadnione, proponuje się wykreślenie jakiegokolwiek odniesienia do stażu – czy to bycia wpisanym na listę biegłych sądowych, czy to pełnienia funkcji rzeczoznawcy. Jedynymi przesłankami dla podwyższenia wynagrodzenia biegłego pozostaną: złożony charakter problemu oraz dyplom ukończenia studiów wyższych lub dyplom mistrzowski.

Termin wejścia w życie rozporządzenia wynika z treści wyroku Trybunału Konstytucyjnego, zgodnie z którym przepis § 2 rozporządzenia traci moc obowiązującą z upływem 6 miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Ponieważ wyrok został ogłoszony 6 lipca 2018 r. (Dziennik Ustaw z 2018 r. poz. 1308) to do dnia 7 stycznia powinno zostać nadane temu przepisowi nowe brzmienie.

Zakres projektu rozporządzenia nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.) projektowane rozporządzenie nie podlega notyfikacji Komisji Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny oraz na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości w zakładce „Projekty aktów prawnych – prawo karne”.